

nistracyjnej grzywną do zł. 1000, lub aresztem do 3 miesięcy, względnie łącznie.

W końcu rozporządzenie w przedmiocie ochrony czystości powietrza w urzędach, biurach, sklepach, magazynach i wszelkich innych lokalach publicznych nakłada na zarząd danych pomieszczeń obowiązek utrzymywania ich w czystości i przestrzegania zasad higieny, (plucie wzbronione, słomianka lub wycieraczka do obuwia, szatnia, sopluszczka z płynem odkażającym, umywalnia i t. p.)

Poradnie przedślubne i małżeńskie. Dr. Zetka

O d tężyny umysłowej moralnej i fizycznej poszczególnych jednostek zeleży przyszłość narodu. jego rozwój, potęga i siła. Jakie jednostki — taki naród. Dlatego też na całym świecie istnieją związki, stowarzyszenia, które zajmują się naukowem badaniem przyczyn, które wpływają na osłabienie sił w narodzie tak pod względem fizycznym, umysłowym i moralnym. Poza pracą naukową towarzystwa te wszelkimi możliwymi środkami i sposobami wpływają na wzrost moralności wśród społeczeństwa przez uświadomienie o szkodliwych skutkach życia nieetycznego nienormalnego, przez wykłady i odczyty naukowe, wieczory dyskusyjne, wydawnictwa, książki, broszury i t. p. Ponadto towarzystwa te prowadzą poradnie lekarskie, pedagogiczne i prawno-społeczne, które udzielają porad w tych kierunkach. Towarzystwa te nazywają się eugenicznymi. W Polsce istnieje także Polskie Towarzystwo Eugeniczne ze siedzibą we Warszawie i oddziałami, między innymi i w Katowicach. Eugénika za jeden z najważniejszych celów swojej działalności uważa uświadomienie społeczeństwa i wpływanie na racjonalne zawieranie małżeństw w szczególności pod względem zdrowia i higieny. Naczelną zasadą Towarzystw Eugenicznych jest „Każdy mężczyzna, który nie jest zupełnie zdrow, powinien w imię odpowiedzialności wobec swej przyszłej żony, dzieci i całego społeczeństwa poddać się przed ślubem badaniom lekarskim, które mogą ściśle ustalić, czy wolno mu stworzyć własną rodzinę, czy też nie powinien tego uczynić“. Tak samo zrobić winne i kobiety, mające zamiar wstąpić w związek małżeński. W tym celu utrzymują Towarzystwa eugeniczne i prowadzą poradnie przedślubne małżeńskie. Pierwsze takie poradnie powstały w Holandji a później w St. Zjednoczonych w końcu na całym świecie.

Sprawa poszła nawet tak daleko, że już w niektórych krajach istnieją przepisy nakładające przymusowy obowiązek poddania się badaniom lekarskim, przedślubnym. Pierwszy taki przepis ustawowy wydała Szwecja w r. 1915 wprowadzając pod dużymi karami zakaz małżeństwa dla chorych wenerycznych, psychicznych i epileptyków. W Szwecji, dzięki wspomnianemu rozwojowi poradni przedślubnych nikt już nie bierze ślubu bez odpowiedniego w tej sprawie zaświadczenia lekarskiego. To samo dzieje się w Norwegji, a w Danji istnieje rozporządzenie na podstawie którego narzeczeni są zobowiązani w dwa tygodnie przed ślubem złożyć w urzędzie gminnym zaświad-